

Obsah

Úvod	10
1. Finance	11
1.1 Pojem finance	11
1.2 Funkce financí	13
1.3 Metody financování	13
1.4 Principy financí	14
1.5 Struktura financí	15
1.5.1 Podnikové finance	16
1.5.2 Měna a mezinárodní finance	17
1.5.3 Bankovníctví	18
1.5.4 Pojišťovnictví	18
1.5.5 Veřejné finance	20
1.6 Časová hodnota peněz	21
1.6.1 Čistá současná hodnota	21
1.6.2 Vnitřní výnosová míra	25
1.6.3 Index ziskovosti	28
2. Měna a peníze	30
2.1 Pojem měna	30
2.2 Vznik peněz	32
2.3 Vývoj emise peněz	33
2.3.1 Mincovníctví	33
2.3.2 Státně rozpočtová emise	35
2.3.3 Klasická bankovní úvěrová emise	36
2.3.4 Modifikovaná bankovní úvěrová emise peněz	38
2.4 Emise peněz na českém území	40
2.5 Měnové standardy	45
2.5.1 Měnové standardy a využití zlata pro měnové účely v současnosti	48
2.6 Pojem peníze	52
2.7 Kryptoaktiva	53
2.8 Vývoj peněžních teorií	54
2.8.1 Starověk a středověk	54
2.8.2 Merkantelisté	55
2.8.3 Předchůdci klasické ekonomie	56
2.8.4 Klasičtí političtí ekonomové	57
2.8.5 Alternativní přístup k teorii peněz Karla Marxe	58
2.8.6 Neoklasikové	59
2.8.7 Ekonomové rakouské školy	60
2.8.8 Keynesiánství a neokeynesiánství	62
2.8.9 Monetarismus a na něj navazující směry	64
2.8.10 Postkeynesovská teorie peněz	67
2.8.11 Nová keynesovská ekonomie	69
3. Měnová politika a teorie	71
3.1 Peněžní agregáty	71
3.2 Měnová politika	77
3.2.1 Transmisní mechanismy měnové politiky	80
3.2.2 Nástroje měnové politiky	86
3.2.2.1 Operace na volném trhu	87

3.2.2.2	Automatické nástroje	88
3.2.2.3	Povinné minimální rezervy	90
3.2.3	Měnová politika a finanční krize	91
3.2.3.1	Nekonvenční měnová politika	96
3.2.3.2	Koronavirová krize	103
3.2.4	Pravidla měnové politiky	104
3.2.5	Měnově politické režimy	107
3.2.6	Účinnost transmisního mechanismu měnové politiky	111
3.3	Měnová teorie a trh peněz	115
3.3.1	Poptávka po penězích	115
3.3.1.1	Fisherova teorie poptávky po penězích	116
3.3.1.2	Cambridgeská teorie poptávky po penězích	118
3.3.1.3	Keynesova teorie preference likvidity	118
3.3.1.4	Friedmanova moderní kvantitativní teorie peněz	121
3.3.2	Nabídka peněz	123
3.3.2.1	Endogenní nabídka peněz	123
3.3.2.2	Exogenní nabídka peněz	126
3.3.2.3	Vztahy nabídky peněz a vybraných ekonomických veličin	131
3.3.3	Měnová rovnováha	133
3.4	Centrální banka	135
3.4.1	Cíle centrální banky	137
3.4.1.1	Makroobezřetnostní politika centrální banky	140
3.4.2	Funkce centrální banky	144
3.4.3	Nezávislost centrální banky	149
3.4.4	Hospodaření ČNB	154
3.4.5	Publikace ČNB	159
4.	Inflace a deflace	164
4.1	Pojem inflace	164
4.2	Podstata inflace	165
4.3	Příčiny vzniku inflace	166
4.3.1	Monetaristický názor	166
4.3.2	Keynesiánský názor	169
4.3.3	Reálné faktory ovlivňující míru inflace	171
4.4	Důsledky inflace	172
4.5	Deflace – příčiny a důsledky	175
4.6	Cílování inflace	179
4.7	Základní pojmy související s inflací a deflací	183
4.8	Měření inflace	184
5.	Úroková míra	190
5.1	Pojmy úroková míra a úroková sazba	190
5.2	Historie a vznik úroku	191
5.3	Význam úrokových sazeb v ekonomice	194
5.4	Úrokové sazby – struktura a faktory	197
5.4.1	Struktura úrokových sazeb	197
5.4.2	Faktory ovlivňující úrokové sazby	199
5.5	Specifika úročení	202
5.5.1	Druhy úročení	205
5.5.1.1	Jednoduché úročení	205
5.5.1.2	Složené úročení	208
5.6	Nominální, reálná, přirozená úroková míra a neutrální úroková sazba	210

5.7	Teorie determinace úrokové míry	215
5.7.1	Neoklasická teorie úrokové míry	215
5.7.2	Teorie zápůjčních fondů	218
5.7.3	Teorie preference likvidity	223
6.	Finanční trh	228
6.1	Pojem finanční trh	228
6.2	Základní pojmy finančních trhů	230
6.3	Typy finančních trhů	232
6.4	Finanční zprostředkovatelé	234
6.5	Významné instituce finančních trhů	238
6.5.1	Suverénní fondy	238
6.5.2	Podílové fondy	245
6.5.3	Nebankovní finanční společnosti	250
6.6	Finanční rizika	251
6.6.1	Řízení rizik – příklad úvěrového rizika	255
6.7	Finanční trh v České republice a ve světě	256
6.8	Trendy na finančních trzích	260
7.	Mezinárodní finance	263
7.1	Platební bilance	263
7.1.1	Struktura platební bilance – položky platební bilance	264
7.1.2	Struktura běžného a kapitálového účtu – kreditní a debetní pojetí	268
7.1.3	Struktura finančního účtu – čistá změna zahraničních finančních aktiv	269
7.1.4	Účtování v platební bilanci – bilanční identita	272
7.1.5	Devizové rezervy	274
7.1.6	Salda platební bilance a jejich ekonomická analýza	278
7.1.7	Vyrovňovací procesy platební bilance	283
7.2	Devizové kurzy	286
7.2.1	Systémy devizových kurzů – historicko-systematizující přístup	286
7.2.1.1	Nepružné devizové kurzy	287
7.2.1.2	Pružné devizové kurzy	288
7.2.1.3	Hodnocení systémů devizových kurzů	292
7.2.2	Systémy devizových kurzů – metodika Mezinárodního měnového fondu	293
7.2.2.1	Systém devizového kurzu české koruny	296
7.2.3	Teorie devizových kurzů	299
7.2.3.1	Platebně bilanční přístup	300
7.2.3.2	Teorie parity kupní síly	301
7.2.4	Devizový trh	304
7.3	Mezinárodní měnová spolupráce	305
7.3.1	Mezinárodní měnový fond a Světová banka	306
7.3.2	Měnové unie v minulosti	309
7.3.3	Měnová spolupráce v Evropě a ve světě	310
7.3.4	Optimální měnová oblast	312
8.	Bankovníctví	316
8.1	Pojem banka	316
8.2	Bankovní soustava	318
8.2.1	Konkrétní typy bankovních soustav	319
8.2.2	Faktory ovlivňující bankovní soustavu	319

8.3	Druhy bank	320
8.4	Bilance banky	323
8.4.1	Aktiva banky	324
8.4.2	Pasiva banky	326
8.4.3	Významnost jednotlivých položek aktiv a pasiv v bankovní bilanci	328
8.5	Výkaz zisku a ztráty	332
8.6	Princip hospodaření banky	335
8.7	Finanční analýza v bankovníctví	340
8.7.1	Ukazatele struktury rozvahy a výkazu zisku a ztráty	341
8.7.2	Ukazatele bankovní rentability	342
8.7.3	Ukazatele bankovní likvidity	343
8.7.4	Ukazatele bankovní produktivity	345
8.7.5	Ukazatele kvality bankovních aktiv	346
8.7.6	Ukazatel kapitálové přiměřenosti	347
8.8	Bankovní regulace a dohled	348
8.8.1	Bankovní regulace a dohled v České republice	349
8.8.1.1	Bankovní regulace – založení banky v České republice	350
8.8.1.2	Bankovní dohled – povinnosti již existující banky	351
8.9	Bankovní obchody	356
8.9.1	Finančně úvěrové obchody	357
8.9.1.1	Peněžní úvěry	357
8.9.1.2	Závazkové úvěry a záruky	360
8.9.1.3	Alternativní formy financování	361
8.9.2	Depozitní obchody	363
8.9.3	Platebně zúčtovací obchody	366
8.9.4	Investiční obchod	370
8.10	Specifické druhy bankovníctví – islámské bankovníctví	372
8.11	Trendy v komerčním bankovníctví	375
9.	Pojišťovnictví	379
9.1	Riziko a podstata pojišťovnictví	379
9.2	Pojištění	381
9.2.1	Členění pojištění	381
9.2.1.1	Sociální pojištění	382
9.2.1.2	Komerční pojištění	383
9.2.2	Základní pojmy komerčního pojištění	384
9.2.3	Kritéria pojistitelnosti rizik	385
9.3	Princip hospodaření komerčních pojišťoven	386
9.4	Dohled a regulace v pojišťovnictví	390
9.5	Zajištění	393
9.5.1	Členění a formy zajištění	394
9.6	Trendy v pojišťovnictví	395
10.	Podnikové finance	397
10.1	Hlavní oblasti finančního rozhodování podniku	397
10.2	Principy podnikových financí	399
10.3	Majetková struktura podniku	400
10.4	Finanční struktura podniku	403
10.4.1	Optimální finanční struktura	405
10.5	Zdroje krátkodobého financování	406
10.6	Zdroje dlouhodobého financování	407

10.6.1	Interní zdroje financování	408
10.6.2	Externí zdroje financování	409
10.7	Specifické moderní formy financování	410
10.8	Finanční analýza	413
10.8.1	Metody a ukazatele finanční analýzy	415
10.8.1.1	Analýza absolutních ukazatelů	415
10.8.1.2	Analýza poměrových ukazatelů	416
10.8.1.3	Analýza souhrnných ukazatelů	420
11.	Veřejné finance	422
11.1	Podstata a smysl veřejných financí	422
11.2	Soustava veřejných rozpočtů	423
11.2.1	Vyrovnanost veřejných rozpočtů	424
11.3	Státní rozpočet	425
11.3.1	Funkce státního rozpočtu	426
11.3.2	Struktura státního rozpočtu	427
11.4	Místní rozpočty	430
11.4.1	Struktura místních rozpočtů	431
11.5	Fiskální federalismus	432
11.6	Veřejný dluh	435
11.6.1	Příčiny vzniku veřejného dluhu	435
11.6.2	Financování a snižování veřejného dluhu	437
11.6.3	Důsledky veřejného dluhu	438
	Použité zdroje	441
	Seznam použitých zkratk	452
	Rejstřík	456